

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 7. októbra 2010*

Vo veci C-515/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (Belgicko) z 3. novembra 2008 a doručený Súdnemu dvoru 26. novembra 2008, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Vítorovi Manuelovi dos Santosovi Palhotovi,

Máriovi de Mouraovi Gonçalvesovi,

Fernandovi Luisovi das Nevesovi Palhotovi,

Termisovi Limitadovi,

* Jazyk konania: holandčina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J.N. Cunha Rodrigues, sudcovia A. Rosas, U. Løhmus (spravodajca), A. Ó Caoimh a A. Arabadjiev,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,
tajomník: M.-A. Gaudissart, vedúci sekcie,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. februára 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- V. M. dos Santos Palhota, M. de Moura Gonçalves, F. L. das Neves Palhota a Termiso Limitada, v zastúpení: K. Stappers, advocaat,

- belgická vláda, v zastúpení: L. Van den Broeck, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci V. Pertry a H. Gilliams, advocaten,

- dánska vláda, v zastúpení: J. Bering Liisberg a R. Holdgaard, splnomocnení zástupcovia,

- nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma a B. Klein, splnomocnení zástupcovia,

- grécka vláda, v zastúpení: K. Georgiadis, I. Bakopoulos a M. Michelogiannaki, splnomocnení zástupcovia,

- francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a A. Czubinski, splnomocnení zástupcovia,

- Európska komisia, v zastúpení: E. Traversa, W. Roels a I. V. Rogalski, splnomocnení zástupcovia,

- Dozorný úrad EZVO, v zastúpení: B. Alterskjær a O. Einarsson, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. mája 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ.

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania, ktoré začala prokuratúra proti V. M. dos Santosovi Palhotovi, M. de Mouraovi Gonçalvesovi a F. L. das Nevesovi Palhotovi, ako aj proti spoločnosti Termiso Limitada usadenej v Portugalsku (ďalej len spoločne „obvinení vo veci samej“), pre opomenutie vyhotoviť individuálny účet upravený belgickou právnou úpravou vo vzťahu k 53 portugalským pracovníkom poslaným do Belgicka.

Právny rámec

Právna úprava Únie

- 3 Podľa článku 1 ods. 1 smernice Európskeho Parlamentu a Rady 96/71/ES zo 16. decembra 1996 o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb (Ú. v. ES L 18, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 431):

„Táto smernica sa uplatňuje na podniky zriadené v členskom štáte, ktoré v rámci poskytovania nadnárodných služieb vysielajú pracovníkov, v súlade s odsekom 3, na územie členského štátu.“

4 Článok 3 ods. 1 prvý pododsek tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby podniky podľa článku 1 ods. 1 bez ohľadu na rozhodné právo pre pracovnoprávne vzťahy, zaručili pracovníkom, vyslaným na územie členských štátov, nasledujúce pracovné podmienky, platné v členskom štáte vykonávania práce a zakotvené:

— v zákonoch, iných právnych predpisoch alebo správnych opatreniach

a/alebo

— v kolektívnych zmluvách alebo v arbitrážnych nálezoch vyhlásených za všeobecne uplatniteľné v zmysle odseku 8, pokiaľ sa týkajú činností uvádzaných v prílohe:

a) maximálna dĺžka pracovného času a minimálna doba odpočinku,

b) minimálna ročná dĺžka platenej dovolenky,

c) minimálne mzdové tarify vrátane sadzby za nadčasy; toto sa nevzťahuje na zamestnanecké systémy doplnkového dôchodkového poistenia,

- d) podmienky prenájmu pracovníkov, najmä dodanie pracovníkov podnikmi pre dočasné zamestnávanie,

- e) zdravie, bezpečnosť a hygiena pri práci,

- f) ochranné opatrenia, týkajúce sa podmienok zamestnávania tehotných žien alebo žien, ktoré nedávno porodili, detí a mladistvých,

- g) rovnaké zaobchádzanie medzi mužmi a ženami a iné protidiskriminačné ustanovenia.“

Vnútroštátna právna úprava

- 5 Článok 8 zákona z 5. marca 2002, ktorým sa preberá smernica 96/71 a zavádza sa zjednodušený režim vedenia dokumentov sociálneho zabezpečenia podnikmi, ktoré vysielajú pracovníkov do Belgicka (*Belgisch Staatsblad* z 13. marca 2002, ďalej len „zákon z 5. marca 2002“), stanovuje, že zamestnávateľ, ktorý spĺňa podmienky uvedené v článku 6b ods. 2 kráľovského dekrétu č. 5 z 23. októbra 1978 o uchovávaní dokumentácie na účely sociálneho zabezpečenia (*Belgisch Staatsblad* z 2. decembra 1978, ďalej len „kráľovský dekrét č. 5“) nie je povinný počas obdobia určeného podľa tohto odseku vyhotovovať okrem iného vyúčtovanie mzdy upravené v článku 15 zákona z 12. apríla 1965 o ochrane odmeňovania pracovníkov (ďalej len „vyúčtovanie mzdy“).

- 6 Článkom 9 zákona z 5. marca 2002 sa do kráľovského dekrétu č. 5 zaviedla kapitola IIa obsahujúca najmä uvedený článok 6b, ktorý stanovuje zjednodušený režim upravený týmto zákonom (ďalej len „zjednodušený režim“). Podľa ods. 1 tohto článku sa na účely tejto kapitoly pod zamestnávateľmi v zmysle kráľovského dekrétu č. 5 rozumejú tí, ktorí na belgickom území zamestnávajú pracovníkov, ktorí buď zvyčajne pracujú na území jedného alebo viacerých štátov iných ako Belgické kráľovstvo, alebo boli zamestnaní v inej krajine ako Belgické kráľovstvo.

- 7 Podľa odseku 2 toho istého článku zamestnávateľa nie sú počas určitého obdobia povinní vyhotovovať a uchovávať dokumenty sociálneho zabezpečenia stanovené v kapitole II kráľovského dekrétu č. 5, vrátane individuálneho účtu upraveného v jeho článku 4 ods. 1 (ďalej len „individuálny účet“), ak po prvé pred zamestnaním dotknutých pracovníkov pošlú belgickým orgánom vyhlásenie o vyslaní (ďalej len „predchádzajúce vyhlásenie o vyslaní“) a po druhé majú pre tieto orgány k dispozícii kópiu dokumentov vyžadovaných právnu úpravou štátu, v ktorom je zamestnávateľ usadený, ktoré sú rovnocenné s individuálnym účtom alebo s vyúčtovaním mzdy (ďalej len „rovnocenné dokumenty“).

- 8 Podľa článku 2 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002, ktorým sa upravujú vykonávacie pravidlá zjednodušeného režimu usadenia sa a uchovávanía dokumentov sociálneho zabezpečenia pre podniky, ktoré vysielajú pracovníkov do Belgicka, a ktorým sa definujú činnosti v oblasti stavebníctva upravené v článku 6 ods. 2 zákona z 5. marca 2002 (*Belgisch Staatsblad* zo 17. apríla 2002, ďalej len „kráľovský dekrét z 29. marca 2002“), obdobie upravené v článku 6b ods. 2 kráľovského dekrétu č. 5 je stanovené na šesť mesiacov odo dňa zamestnania prvého pracovníka vyslaného do Belgicka.

- 9 Podľa článku 3 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002 musia zamestnávateľa zamestnávajúci pracovníkov vyslaných do Belgicka pred ich zamestnaním poslať inšpektorátu kontroly dodržiavania predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia listom, elektronickou poštou alebo faxom vyhlásenie o vyslaní v súlade s článkom 4 tohto dekrétu. Tento inšpektorát do piatich pracovných dní od dátumu doručenia tohto vyhlásenia

potvrdí prijatie a súlad tohto vyhlásenia a na tento účel prideli vyhláseniu registračné číslo, ktoré doručí zamestnávateľovi jedným z uvedených komunikačných prostriedkov, pričom tento zamestnávateľ môže zamestnávať pracovníkov až po oznámení tohto čísla. Bez tohto oznámenia zamestnávateľ nemôže využiť oslobodenie od povinnosti vyhotoviť a uchovávať dokumenty sociálneho zabezpečenia upravené zjednodušeným režimom.

10 Článok 4 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002 stanovuje, že vyhlásenie o vyslaní, ktoré musí byť v súlade so vzorom uvedeným v prílohe tohto dekrétu, musí obsahovať tieto údaje:

- „1. pokiaľ ide o zamestnávateľa, ktorý vysiela pracovníkov do Belgicka: priezvisko, meno, trvalé bydlisko alebo názov a sídlo podniku, povahu vykonávanej činnosti, adresu, číslo telefónu a číslo faxu, elektronickú adresu a identifikačné alebo registračné číslo, ktoré mu bolo pridelené orgánom sociálneho zabezpečenia v krajine pôvodu;
2. pokiaľ ide o poverenú osobu alebo mandatára zamestnávateľa, u ktorého sú rovnocenné dokumenty sprístupňované v súlade s článkom 5 [ods. 1] tohto dekrétu: priezvisko, meno, názov podnikateľa, adresu, číslo telefónu, číslo faxu a elektronickú adresu;
3. pokiaľ ide o každého z pracovníkov vyslaných do Belgicka: priezvisko, meno, trvalé bydlisko, dátum narodenia, rodinný stav, pohlavie, štátnu príslušnosť, adresu, číslo telefónu, číslo a typ dokladu totožnosti, dátum uzatvorenia pracovnej zmluvy, dátum začiatku zamestnania na území Belgicka a druh práce;

4. pokiaľ ide o pracovné podmienky, ktoré sa majú uplatňovať na vyslaných pracovníkov: týždenný pracovný čas a pracovnú dobu;
 5. pokiaľ ide o vyslanie: druh služieb poskytovaných v rámci vyslania, dátum začiatku vyslania a predpokladanú dĺžku jeho trvania a miesto výkonu práce;
 6. pokiaľ ide o rovnocenné dokumenty: miesto uloženia a uchovávanía dokumentov v súlade s článkom 5 tohto dekrétu.“
- 11 Článok 5 tohto dekrétu sa týka pravidiel sprístupňovania a uchovávanía rovnocenných dokumentov počas obdobia zamestnávania pracovníkov vyslaných do Belgicka. Odsek 1 tohto článku stanovuje, že počas obdobia šiestich mesiacov upraveného v článku 2 je povinnosťou mať pre určené inšpekčné služby k dispozícii kópie rovnocenných dokumentov. Tieto kópie musia byť k dispozícii buď na pracovisku, na ktorom vykonáva vyslaný pracovník činnosť v Belgicku, alebo na adrese bydliska fyzickej osoby v Belgicku, ktorá uchováva dokumenty ako poverená osoba alebo mandatár zamestnávateľa. V opačnom prípade sú zamestnávateľa povinní vyhotovovať a uchovávať individuálny účet a vyúčtovanie mzdy. Podľa odseku 2 toho istého článku 5 musia po skončení tejto doby šiestich mesiacov zamestnávateľa uchovávať tieto kópie počas obdobia piatich rokov a okrem toho vyhotovovať dokumenty sociálneho zabezpečenia upravené v kapitole II kráľovského dekrétu č. 5, ako aj vyúčtovanie mzdy.
- 12 Článok 6 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002 sa týka pravidiel sprístupnenia a uchovávanía rovnocenných dokumentov po skončení obdobia zamestnávania pracovníkov vyslaných do Belgicka. Uvádza, že po skončení tejto doby musia zamestnávateľa

doporučeným listom zaslať kópie rovnocenných dokumentov, ako aj ich súpis inšpektorátu práce, alebo ich predložiť s potvrdenkou o prevzatí.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 13 Zo spisu a z písomných pripomienok belgickej vlády vyplýva, že spoločnosť Termiso Limitada pravidelne vysielala portugalských zvaračov a montérov do lodenice spoločnosti Antwerp Shiprepair NV, aby tam vykonávali práce na lodiach. Počas kontroly tejto lodenice uskutočnenej 12. júla 2004 inšpekčné služby konštatovali, že tam bolo zamestnaných 53 portugalských zamestnancov Termiso Limitada a žiadny z nich nebol predmetom predchádzajúceho vyhlásenia o vyslaní. Okrem toho portugalský majster nebol schopný predložiť nijaký portugalský mzdový dokument.
- 14 Podľa Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen inšpekčné služby konštatovali, že podmienky uložené zákonom z 5. marca 2002, ako aj smernicou 96/71 neboli dodržané, preto bolo potrebné uplatniť belgické právo sociálneho zabezpečenia týkajúce sa uchovávanía dokumentov sociálneho zabezpečenia a najmä individuálneho účtu. Obvinení vo veci samej (prvý, druhý a tretí ako konatelia a zamestnanci spoločnosti Termiso Limitada a táto spoločnosť ako zamestnávateľ a trestne zodpovedná právnická osoba) sú obžalovaní z dôvodu, že v období od 31. mája do 13. júla 2004 nevyhotovili tento individuálny účet pre 53 uvedených pracovníkov, čím porušili najmä viaceré ustanovenia kráľovského dekrétu č. 5. Rovnako sú obžalovaní zo série porušení belgickej právnej úpravy týkajúcej sa zákonnej minimálnej mzdy a mzdy za prácu v nadčase.

- 15 Vnútroštátny súd sa domnieva, že možnosť meritórne rozhodnúť o porušení belgickej právnej úpravy sociálneho zabezpečenia závisí od skutočnosti, či zákon z 5. marca 2002, ktorého nedodržanie má za následok povinnosť dosiahnuť súlad s touto právnou úpravou, je zlučiteľný s článkami 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ.
- 16 Za týchto podmienok Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Sú ustanovenia článku 8 zákona z 5. marca 2002 a článkov 3, 4 a 5 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002 (vykonávajúce nariadenie) v rozpore s článkami [56 ZFEÚ] a [57 ZFEÚ] tým, že ukladajú zahraničným zamestnávateľom, ktorí chcú vyslať pracovníkov, povinnosť vopred doručiť vyhlásenie o vyslaní inšpekčnej služby sociálneho zabezpečenia, ako aj povinnosť mať k dispozícii dokumenty porovnateľné s belgickými individuálnymi účtami alebo belgickým vyúčtovaním mzdy, [v takom rozsahu, že] by im mohli brániť v prístupe alebo im sťažiť prístup na belgický pracovný trh?“

O prejudiciálnej otázke

O prípustnosti

- 17 Belgická vláda tvrdí, že prejudiciálna otázka je neprípustná, keďže je založená na nesprávnom predpoklade, že zjednodušený režim je povinný, hoci zahraniční zamestnávateľia vysielajúci pracovníkov na belgické územie majú aj možnosť vyhotoviť a uchovávať dokumenty sociálneho zabezpečenia v súlade s belgickou právnou úpravou.

- 18 V tejto súvislosti aj za predpokladu, že by tento súd považoval zjednodušený režim za povinný, postup podľa článku 267 ZFEÚ vychádza podľa ustálenej judikatúry z jasného rozdelenia právomocí medzi vnútroštátne súdy a Súdny dvor, pričom výlučne Súdny dvor je oprávnený rozhodovať o otázkach, ktoré sa týkajú výkladu alebo platnosti aktov Únie uvedených v tomto článku. V tomto rámci Súdnemu dvoru neprináleží posudzovať výklad ustanovení vnútroštátneho práva alebo rozhodnúť, či je výklad tohto práva zo strany vnútroštátneho súdu správny (pozri najmä rozsudok z 18. januára 2007, Auroux a i., C-220/05, Zb. s. I-385, bod 25 a citovanú judikatúru).
- 19 Belgická a nemecká vláda okrem toho poukazujú, že v rozhodnutí vnútroštátneho súdu sa neuvádza právny základ a ani vysvetlenie súvislosti medzi sporom vo veci samej a položenou otázkou. Belgická vláda v tomto ohľade uvádza, že táto otázka sa netýka výkladu smernice 96/71, ktorej uplatnenie je v tomto spore spochybnené. Táto vláda tiež pochybuje o potrebe vykladať článok 57 ZFEÚ, keďže sa nespochybňuje, že činnosti vykonávané v Belgicku spoločnosťou Termiso Limitada a jej pracovníkmi predstavujú poskytovanie služieb.
- 20 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v právnom a skutkovom rámci, ktorý vymedzí na svoju zodpovednosť a ktorého presnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia ich relevantnosti. Súdny dvor môže zamietnuť návrh vnútroštátneho súdu na začatie prejudiciálneho konania len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na to, aby mohol dať užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (pozri rozsudky z 15. decembra 1995, Bosman, C-415/93, Zb. s. I-4921, bod 61, ako aj z 23. decembra 2009, Spector Photo Group a Van Raemdonck, C-45/08, Zb. s. I-12073, bod 26).

- 21 V predmetnej veci, ako vyplýva z bodov 14 a 15 tohto rozsudku, prehľad skutkového a právneho rámca sporu vo veci samej v rozhodnutí vnútroštátneho súdu umožňuje pochopiť, že podľa názoru sudcu v prípade nedostatku zlučiteľnosti vnútroštátnej právnej úpravy, ako je zjednodušený režim, s ustanoveniami Zmluvy o FEÚ o slobodnom poskytovaní služieb obvinení vo veci samej nemôžu byť potrestaní pre nedodržanie povinnosti vyhotoviť individuálny účet pre dotknutých zamestnancov, ktorá vzniká iba v prípade nepoužitia tohto režimu. Tento iste stručný prehľad stačí na to, aby Súdny dvor mohol poskytnúť užitočnú odpoveď na položenú otázku.
- 22 Navyše skutočnosť, že sa nežiada o výklad smernice 96/71, nemá žiadny vplyv na právomoc Súdneho dvora odpovedať na prejudiciálnu otázku v rozsahu, v akom sú ustanovenia práva Únie, ktorých výklad sa žiada, relevantné na vyriešenie sporu vo veci samej.
- 23 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prejudiciálna otázka je prípustná.

O veci samej

- 24 Vnútroštátny súd sa svojou otázkou v podstate pýta, či články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ bránia právnej úprave členského štátu, ktorá upravuje povinnosť zamestnávateľa usadeného v inom členskom štáte, ktorý vysiela pracovníkov na územie prvého štátu, zaslať predchádzajúce vyhlásenie o vyslaní, ako aj povinnosť mať pre vnútroštátne orgány počas obdobia vyslania k dispozícii kópie dokumentov rovnocenných s dokumentmi sociálneho zabezpečenia alebo pracovnými dokumentmi, ako je individuálny účet a vyúčtovanie mzdy, vyžadované právom prvého štátu.

- 25 Belgická vláda vo svojich pripomienkach uviedla, že vnútroštátny súd nežiadal výklad smernice 96/71. V tejto súvislosti treba uviesť, že hoci zjednodušený režim slúži, ako tvrdí belgická vláda, na kontrolu dodržiavania pracovných podmienok a podmienok zamestnávania vymenovaných v článku 3 ods. 1 prvom pododseku smernice 96/71 zo strany zamestnávateľov vysielajúcich zahraničných pracovníkov na belgické územie, takéto kontrolné opatrenia nepatria do pôsobnosti tejto smernice a nie sú ani harmonizované na úrovni Európskej únie.
- 26 Cieľom smernice 96/71 je koordinovať vnútroštátne hmotnoprávne systémy týkajúce sa pracovných podmienok a podmienok zamestnávania vyslaných pracovníkov nezávisle od doplňujúcich administratívnych pravidiel určených na to, aby umožnili preskúmanie dodržiavania týchto podmienok.
- 27 Z toho vyplýva, že tieto opatrenia môžu byť slobodne vymedzené členskými štátmi v súlade so Zmluvou a všeobecnými zásadami práva Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. júla 2007, Komisia/Nemecko, C-490/04, Zb. s. I-6095, bod 19, ako aj z 18. decembra 2007, Laval un Partneri, C-341/05, Zb. s. I-11767, bod 60).
- 28 V predmetnej veci nie je spochybnené, že spor vo veci samej sa týka podniku usadeného v členskom štáte, ktorý vyslal vlastných pracovníkov na určité obdobie na pracovisko nachádzajúce sa v inom členskom štáte s cieľom poskytovať služby. Súdny dvor už konštatoval, že takáto skutková situácia patrí do pôsobnosti článkov 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ (pozri rozsudok z 25. októbra 2001, Finalarte a i., C-49/98, C-50/98, C-52/98 až C-54/98 a C-68/98 až C-71/98, Zb. s. I-7831, bod 20).

O existencii obmedzenia slobodného poskytovania služieb

- 29 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že článok 56 ZFEÚ vyžaduje nielen elimináciu akejkoľvek diskriminácie voči poskytovateľovi služieb so sídlom v inom členskom štáte na základe jeho štátnej príslušnosti, ale aj odstránenie všetkých obmedzení, i keď sa uplatňujú bez rozdielu na vnútroštátnych poskytovateľov a poskytovateľov z iných členských štátov, pokiaľ môžu zabraňovať činnosti poskytovateľa so sídlom v inom členskom štáte, kde zákonne poskytuje obdobné služby, sťažovať ju alebo ju robiť menej atraktívnou (pozri najmä rozsudky z 23. novembra 1999, *Arblade a i.*, C-369/96 a C-376/96, Zb. s. I-8453, bod 33, ako aj z 21. septembra 2006, *Komisija/Rakúsko*, C-168/04, Zb. s. I-9041, bod 36).
- 30 V tomto kontexte treba uviesť, že podľa belgickej vlády bol zjednodušený režim dotknutý v spore vo veci samej zavedený zákonom z 5. marca 2002 v nadväznosti na už citovaný rozsudok *Arblade a i.* V bode 3 výroku tohto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ bránia tomu, aby členský štát ukladal podniku usadenému v inom členskom štáte a dočasne uskutočňujúcemu práce v prvom štáte povinnosť vyhotovovať dokumenty sociálneho zabezpečenia alebo pracovné dokumenty, ako je najmä individuálny účet pre každého vyslaného pracovníka vo forme vyžadovanej právnou úpravou prvého štátu, keďže sociálna ochrana pracovníkov spôsobilá odôvodniť tieto požiadavky už je zachovaná predložením dokumentov sociálneho zabezpečenia a pracovných dokumentov uchovávaných týmto podnikom podľa právnej úpravy členského štátu, v ktorom je usadený.
- 31 Z tohto zákona, ako aj z kráľovského dekrétu z 29. marca 2002 vyplýva, že na obdobie šiestich mesiacov od začatia zamestnávania prvého vyslaného pracovníka zjednodušený režim oslobodzuje zamestnávateľov vysielajúcich pracovníkov na belgické územie najmä od vyhotovovania individuálneho účtu a vyúčtovania mzdy vyžadovaných belgickou právnou úpravou v rozsahu, v akom po prvé zašlú predchádzajúce

vyhlásenie o vyslaní belgickým orgánom a po druhé budú mať pre tieto orgány k dispozícii kópiu rovnocenných dokumentov.

- 32 Pokiaľ ide o časové obmedzenie uplatňovania tohto oslobodenia, jeho prípadne obmedzujúci charakter v tejto veci neprichádza do úvahy, keďže je nepochybné, že vyslanie dotknuté vo veci samej trvalo menej ako šesť mesiacov.
- 33 Pokiaľ ide v prvom rade o predchádzajúce vyhlásenie o vyslaní, z článku 3 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002, ako aj z pripomienok belgickej vlády vyplýva, že na jednej strane musia belgické orgány potvrdiť prijatie a súlad tohto vyhlásenia do piatich pracovných dní od dátumu jeho doručenia pridelením registračného čísla, ktoré sa doručí zamestnávateľovi vysielaných pracovníkov. Na druhej strane sa vyslanie môže začať až po dni tohto pridelenia a doručenia, bez ktorého zamestnávateľ nemôže využiť zjednodušený režim.
- 34 Je nutné konštatovať, že konanie opísané v prechádzajúcom bode nemožno považovať za jednoduché deklaratórne konanie. Ako zdôraznil generálny advokát v bode 70 návrhov, jednoduché poskytnutie informácií orgánom členského štátu určenia, ako aj potvrdenie prijatia sa môžu potenciálne zmeniť na mechanizmy kontroly a povolenia, ktoré predchádzajú začatiu poskytovania služieb. Keďže toto doručenie povolenia musí predchádzať vyslaniu zamestnancov zamestnávateľom a k takémuto vyslaniu môže dôjsť až po kontrole správnosti predchádzajúceho vyhlásenia o vyslaní vnútroštátnymi orgánmi, musí byť takéto konanie považované za konanie, ktoré má povahu správneho povoloacieho konania (pozri analogicky rozsudok Komisia/Rakúsko, už citovaný, bod 41).

- 35 Konanie, ktoré podmieňuje poskytovanie služieb prostredníctvom pracovníkov vyslaných na vnútroštátne územie podnikom usadeným v inom členskom štáte získaním správneho povolenia, je spôsobilé obmedziť slobodné poskytovanie služieb v zmysle článku 56 ZFEÚ (pozri analogicky rozsudky z 9. augusta 1994, Vander Elst, C-43/93, Zb. s. I-3803, bod 15, a z 19. januára 2006, Komisia/Nemecko, C-244/04, Zb. s. I-885, bod 34).
- 36 Takéto konanie totiž môže najmä z dôvodu lehoty stanovenej na vydanie tohto povolenia brániť zamýšľanému vyslaniu a v dôsledku toho poskytovaniu služieb zo strany zamestnávateľa vysielaných pracovníkov, a to osobitne vtedy, ak poskytovaná činnosť vyžaduje určitú rýchlosť konania (pozri v tomto zmysle už citované rozsudky z 19. januára 2006, Komisia/Nemecko, bod 35, a Komisia/Rakúsko, bod 39).
- 37 V tejto súvislosti obvinení vo veci samej vo svojich písomných pripomienkach poukazujú bez toho, aby boli v tomto bode spochybnení, na naliehavý charakter služieb poskytovaných spoločnosti Antwerp Shiprepair NV, ktorý vyžaduje začatie prác čo najskôr po uzavretí príslušnej zmluvy. Belgická vláda pritom v odpovedi na otázku položenú Súdny dvorom na pojednávaní konštatovala, že zjednodušený režim nepripúšťa nijakú výnimku z konania opísaného v bode 33 tohto rozsudku pre naliehavé vyslania.
- 38 Nie je dôležité, ako táto vláda takisto uviedla na pojednávaní, že oznámenie o registrácii sa v praxi zamestnávateľovi vysielaných pracovníkov zasiela dva alebo tri dni po prijatí predchádzajúceho vyhlásenia o vyslaní, keďže zamestnávateľ nemôže vopred vylúčiť nevyhnutnosť čakať pred vyslaním aspoň päť pracovných dní, ktoré stanovuje zjednodušený režim zaslania oznámenia o registrácii. Možnosť takéhoto čakania môže tak zamestnávateľovi, ako aj príjemcovi poskytovania služieb spočívajúceho vo

vyslaní pracovníkov takéto poskytovanie služieb znemožniť, alebo ho prinajmenšom urobiť menej príťažlivé, najmä ak je naliehavej povahy.

- 39 Okrem toho konanie opísané v bode 33 tohto rozsudku predstavuje určujúci prvok zjednodušeného režimu, keďže, ako vyplýva z článku 3 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002, zamestnávateľ, ktorý vyšle pracovníkov na belgické územie bez toho, aby získal registračné číslo svojho predchádzajúceho oznámenia o vyslaní, sa vo vzťahu k tomuto vyslaniu nemôže obmedziť na držanie rovnocenných dokumentov, ako to stanovuje zjednodušený režim, ale musí vyhotoviť belgické dokumenty sociálneho zabezpečenia, ako napríklad individuálny účet a vyúčtovanie mzdy.
- 40 Z toho vyplýva, že požiadavka zaslania predchádzajúceho vyhlásenia o vyslaní, ako aj oznámenia jeho registračného čísla, ako to stanovuje zjednodušený režim, predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb v zmysle článku 56 ZFEÚ.
- 41 Tento záver nemôže spochybníť konštatovanie belgickej vlády, že zjednodušený režim je fakultatívny v tom zmysle, že zamestnávateľ zamýšľajúci vyslať pracovníkov na belgické územie sa tomuto režimu nemusí podriaďiť, a v takom prípade musí vyhotoviť a mať k dispozícii vyššie uvedené belgické dokumenty sociálneho zabezpečenia. Ako sa pripomenulo v bode 30 tohto rozsudku, Súdny dvor v už citovanom rozsudku Arblade a i. rozhodol, že takéto povinnosť sama osebe nie je v súlade so slobodným poskytovaním služieb. Zo spisu navyše vyplýva, že v prípade belgickej právnej úpravy dotknutej vo veci samej sú za nedodržanie takejto povinnosti ukladané trestné sankcie.
- 42 Pokiaľ ide po druhé o povinnosti uložené článkami 5 a 6 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002 zamestnávateľom pracovníkov vyslaných na belgické územie, a to predovšetkým povinnosť mať pre belgické orgány k dispozícii kópie rovnocenných dokumentov buď na pracovisku v Belgicku, alebo na adrese belgického bydliska poverenej osoby alebo mandatára zamestnávateľa, ďalej po skončení vyslania poslať tieto

kópie, ako aj súpis rovnocenných dokumentov belgickým orgánom a nakoniec po skončení obdobia šiestich mesiacov uchovávať kópie rovnocenných dokumentov pre uvedené orgány na jednom z určených miest po dobu piatich rokov, nemožno bez ďalšieho vylúčiť, že tieto povinnosti prinášajú dodatočné náklady, ako aj administratívne a finančné zaťaženie pre podniky usadené v inom členskom štáte, takže tieto podniky z hľadiska hospodárskej súťaže nie sú v rovnocennom postavení s podnikmi zamestnávajúcimi osoby zvyčajne pracujúce na belgickom území.

- 43 Hoci belgická vláda uviedla, že povinnosť uchovávať kópie rovnocenných dokumentov pre jej orgány počas obdobia piatich rokov po skončení vyslania sa nevzťahuje na vyslania kratšie ako šesť mesiacov, akým je aj vyslanie dotknuté vo veci samej, nič to nemení na skutočnosti, že neuviedla nijaké tvrdenie vo vzťahu k ostatným dvom povinnostiam. Navyše pripustila, že nemožno vylúčiť, že dotknuté ustanovenia môžu predstavovať obmedzenie slobodného poskytovania služieb v zmysle článku 56 ZFEÚ.
- 44 Za týchto okolností treba dospieť k záveru, že tieto dve povinnosti predstavujú obmedzenie slobodného poskytovania služieb.

O odôvodnení obmedzení slobodného poskytovania služieb

- 45 Podľa ustálenej judikatúry vnútroštátna právna úprava patriaca do oblasti, ktorá nie je predmetom harmonizácie na úrovni Únie, ktorá sa uplatňuje rovnako na každú osobu alebo podnik vykonávajúci činnosť na území dotknutého členského štátu, môže byť napriek svojmu reštriktívnemu účinku na slobodné poskytovanie služieb odôvodnená, ak zodpovedá jednému z naliehavých dôvodov všeobecného záujmu, ak už tento

záujem nie je chránený predpismi, ktorým poskytovateľ podlieha v členskom štáte svojho sídla, ak je primeraná na zabezpečenie realizácie cieľov, ktoré sleduje, a ak nejde nad rámec toho, čo je potrebné na ich dosiahnutie (pozri rozsudky Arblade a i., už citovaný, body 34 a 35, ako aj Komisia/Rakúsko, už citovaný, bod 37).

- 46 Ako je uvedené v bode 25 tohto rozsudku, podľa belgickej vlády slúži zjednodušený režim najmä na kontrolu dodržiavania pracovných podmienok a podmienok zamestnávania vymenovaných v článku 3 ods. 1 smernice 96/71 zo strany zamestnávateľov vysielajúcich zahraničných pracovníkov na belgické územie. Sleduje tak cieľ všeobecného záujmu, ktorý spočíva v sociálnej ochrane pracovníkov.
- 47 V tejto súvislosti Súdny dvor opätovne rozhodol, že medzi naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu spôsobilými odôvodniť obmedzenie slobody poskytovania služieb figuruje ochrana pracovníkov (pozri najmä rozsudky Arblade a i., už citovaný, bod 36, Finalarte a i., už citovaný, bod 33, ako aj z 21. októbra 2004, Komisia/Luxembursko, C-445/03, Zb. s. I-10191, bod 29).
- 48 Súdny dvor rovnako priznal členským štátom možnosť overiť rešpektovanie vnútroštátnych ustanovení a ustanovení práva Únie v oblasti poskytovania služieb a pripustil dôvodnosť kontrolných opatrení potrebných na overenie dodržiavania samotných požiadaviek odôvodnených dôvodmi všeobecného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudky Arblade a i., už citovaný, bod 38, ako aj z 19. januára 2006, Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 36).
- 49 Je preto potrebné preskúmať, či sú opatrenia, ako napríklad tie, ktoré obsahuje zjednodušený režim, schopné zabezpečiť uskutočnenie cieľa spočívajúceho v ochrane pracovníkov a či nejdú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie.

- 50 Pokiaľ ide po prvé o predchádzajúce vyhlásenie o vyslaní, belgická vláda tvrdí, že vyhlásenie umožňuje príslušným orgánom vykonávať účinnú kontrolu podmienok odmeňovania a pracovných podmienok v rámci vysielania pracovníkov do Belgicka. Na pojednávaní belgická vláda spresnila, že v prípade neexistencie takeého vyhlásenia belgické orgány nemôžu kontrolovať dátum začatia vyslania do Belgicka, keďže rovnocenné dokumenty takéto informácie neposkytujú.
- 51 V tomto ohľade Súdny dvor už rozhodol, že povinnosť uložená zamestnávateľovi usadenému v inom členskom štáte pred vyslaním oznámiť miestnym orgánom prítomnosť jedného alebo viacerých vysielaných zamestnancov, predpokladanú dĺžku ich pobytu a službu alebo služby, ktorých poskytovanie odôvodňuje vyslanie, predstavuje rovnako účinné a menej obmedzujúce opatrenie než pracovné povolenie, predchádzajúca kontrola alebo aj potvrdenie vyslania. Takáto povinnosť umožňuje týmto orgánom kontrolovať dodržiavanie právnej úpravy sociálneho zabezpečenia a odmeňovania hostiteľského členského štátu počas doby vyslania, berúc pritom do úvahy povinnosti, ktoré tento zamestnávateľ musí splniť podľa predpisov práva sociálneho zabezpečenia platných v členskom štáte pôvodu (pozri rozsudky Komisia/Luxembursko, už citovaný, bod 31; z 19. januára 2006, Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 45, a Komisia/Rakúsko, už citovaný, bod 52).
- 52 Z toho vyplýva, že hoci sa zdá, že predchádzajúce vyhlásenie o vyslaní napomáha oznámiť belgickým orgánom informácie uvedené v bode 50 tohto rozsudku, postup registrácie a povolenia, na základe ktorého má uvedené vyhlásenie, ako je uvedené v bode 34 tohto rozsudku, povahu správneho povoľovacieho konania, ide nad rámec toho, čo je potrebné na zabezpečenie ochrany vyslaných pracovníkov.
- 53 Z judikatúry pripomenutej v bode 51 tohto rozsudku totiž vyplýva, že predchádzajúce vyhlásenie v rozsahu, v akom umožňuje kontrolovať dodržiavanie právnej úpravy

sociálneho zabezpečenia a odmeňovania hostiteľského členského štátu počas obdobia vyslania, predstavuje primeranejšie opatrenie na dosiahnutie tohto cieľa než predchádzajúce povolenie alebo kontrola. V tomto ohľade samotná belgická vláda neuvádza, že by sa zjednodušený režim týkal niečoho iného, ako je účinná kontrola podmienok odmeňovania a pracovných podmienok vyslaných pracovníkov počas obdobia vyslania.

- 54 Keďže však požiadavka predchádzajúceho vyhlásenia zostáva primeraným opatrením na umožnenie nevyhnutných kontrol a zabránenie podvodom, správny orgán by mal zamestnávateľovi vysielajúcemu pracovníkov na belgické územie umožniť predloženie dôkazu, že uskutočnil vyhlásenie obsahujúce všetky požadované informácie.
- 55 Pokiaľ ide po druhé o dokumenty rovnocenné s individuálnym účtom a vyúčtovaním mzdy, belgická vláda v písomných pripomienkach uvádza, že individuálny účet zmieňuje služby poskytnuté pracovníkom, ako aj príslušnú odmenu a že vyúčtovanie mzdy uvádza spôsob výpočtu danej odmeny s ohľadom na počet odpracovaných hodín a dni dovolenky, ako aj zrážky zo mzdy.
- 56 Okrem toho, ako sa uvádza v bode 42 tohto rozsudku, z článkov 5 a 6 kráľovského dekrétu z 29. marca 2002 vyplýva, že zamestnávateľ pracovníkov vyslaných na belgické územie musí mať pre belgické orgány k dispozícii kópie rovnocenných dokumentov buď na pracovisku v Belgicku, alebo na adrese belgického bydliska poverenej osoby alebo mandátára zamestnávateľa. Po skončení vyslania musia byť tieto kópie, ako aj súpis rovnocenných dokumentov zaslané belgickým orgánom.

- 57 Zdá sa, že uchovávanie kópie rovnocenných dokumentov, ako sú opísané v bode 55 tohto rozsudku, umožňuje príslušným orgánom kontrolovať dodržiavanie pracovných podmienok stanovených v článku 3 ods. 1 smernice 96/71 vo vzťahu k vyslaným pracovníkom, a teda zabezpečiť ich ochranu.
- 58 Okrem toho z ustálenej judikatúry vyplýva, že v rozsahu, v akom sú informácie poskytnuté dokumentmi o vyslaných pracovníkoch, ktoré sú požadované právnou úpravou štátu usadenia, ako celok dostatočné na to, aby umožnili nevyhnutné kontroly v hostiteľskom členskom štáte, predstavuje predloženie týchto dokumentov alebo ich kópie v primeranej lehote menej obmedzujúce opatrenie na zabezpečenie sociálnej ochrany uvedených pracovníkov než vystavenie dokumentov v súlade s právnou úpravou hostiteľského štátu, pokiaľ tieto dokumenty alebo ich kópie nie sú k dispozícii na pracovisku alebo na prístupnom a jasne určenom mieste na území hostiteľského členského štátu (pozri v tomto zmysle už citované rozsudky Arblade a i., body 64 až 66, ako aj Finalarte a i., bod 74).
- 59 Súdny dvor tiež rozhodol, že povinnosť zaslať po skončení obdobia vyslania dokumenty, ktoré musí zamestnávateľ vyhotoviť na základe právnej úpravy členského štátu, kde je usadený, alebo ich kópie vnútroštátnym orgánom hostiteľského členského štátu, ktoré ich môžu kontrolovať a prípadne uchovávať, predstavuje menej obmedzujúce opatrenie na zabezpečenie kontroly dodržiavania právnej úpravy týkajúcej sa ochrany pracovníkov než povinnosť zamestnávateľa uchovávať tieto dokumenty na území uvedeného štátu po skončení obdobia vyslania (pozri v tomto zmysle rozsudok Arblade a i., už citovaný, bod 78).
- 60 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy sa zdá, že takéto opatrenia sú primerané cieľu spočívajúcemu v ochrane pracovníkov.

61 Na položenú otázku treba preto odpovedať:

- Články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ bránia právnej úprave členského štátu, ktorá pre zamestnávateľa usadeného v inom členskom štáte, ktorý vysielá pracovníkov na územie prvého štátu, stanovuje povinnosť zaslať predchádzajúce vyhlásenie o vyslaní, v rozsahu, v akom je začatie zamýšľaného vyslania podmienené oznámením registračného čísla tohto vyhlásenia zamestnávateľovi a v akom majú vnútroštátne orgány tohto prvého štátu na uskutočnenie tohto oznámenia lehotu piatich pracovných dní od prijatia vyhlásenia.

- Články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ nebránia právnej úprave členského štátu, ktorá pre zamestnávateľa usadeného v inom členskom štáte, ktorý vysielá pracovníkov na územie prvého štátu, stanovuje povinnosť mať pre jeho vnútroštátne orgány počas obdobia vyslania k dispozícii kópie dokumentov rovnocenných s dokumentmi sociálneho zabezpečenia a pracovnými dokumentmi vyžadovanými právom prvého štátu, ako aj povinnosť zaslať ich uvedeným orgánom po uplynutí tohto obdobia.

O trovách

- 62 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ bránia právnej úprave členského štátu, ktorá pre zamestnávateľa usadeného v inom členskom štáte, ktorý vysiela pracovníkov na územie prvého štátu, stanovuje povinnosť zaslať predchádzajúce vyhlásenie o vyslaní, v rozsahu, v akom je začatie zamýšľaného vyslania podmienené oznámením registračného čísla tohto vyhlásenia zamestnávateľovi a v akom majú vnútroštátne orgány tohto prvého štátu na uskutočnenie tohto oznámenia lehotu piatich pracovných dní od prijatia vyhlásenia.

Články 56 ZFEÚ a 57 ZFEÚ nebránia právnej úprave členského štátu, ktorá pre zamestnávateľa usadeného v inom členskom štáte, ktorý vysiela pracovníkov na územie prvého štátu, stanovuje povinnosť mať pre jeho vnútroštátne orgány počas obdobia vyslania k dispozícii kópie dokumentov rovnocenných s dokumentmi sociálneho zabezpečenia a pracovnými dokumentmi vyžadovanými právom prvého štátu, ako aj povinnosť zaslať ich uvedeným orgánom po uplynutí tohto obdobia.

Podpisy